

Maria Halamska, Elwira Wilczyńska

Obchody Jubileuszu 50-lecia Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk

Celebration of the 50th Anniversary of the Institute of Rural
and Agriculture Development of the Polish Academy of Sciences

29 czerwca 2022 r. w Pałacu Staszica w Warszawie odbyła się Konferencja Jubileuszowa stanowiąca zwińczenie obchodów Jubileuszu 50-lecia Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. Konferencja zorganizowana przez Instytut składała się z dwóch części: oficjalnej i wspomnieniowej. Otworzyła ją Dyrektor IRWiR PAN, prof. Monika Stanny, witając wielu znakomitych gości: Prezesa PAN prof. Jerzego Duszyńskiego, wiceprezesów PAN prof. Stanisława Filipowicza i prof. Romualda Zabielskiego, Dziekana Wydziału I PAN prof. Andrzeja Buko oraz byłych Dyrektorów IRWiR PAN, prof. Marię Wieruszewską, prof. Marka Kłodzińskiego, prof. Andrzeja Rosnera, dr. Mirosława Drygasa. Także – wielu innych znakomitych Gości, wymienionych niżej. Po powitaniu głos zabrał Prezes PAN prof. Duszyński, który w swoim wystąpieniu wiele miejsca poświęcił prof. Dyzmiejowi Gałajowi, założycielowi IRWiR PAN i jego pierwszemu dyrektorowi. Podkreślił wkład pracowników Instytutu w kształtowanie strategii i polityk z zakresu rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich zarówno na poziomie państwowym, jak i europejskim.

Nawiązując do wystąpienia Poprzednika, Dyrektor Stanny dokonała krótkiego podsumowania 50 lat pracy Instytutu, który jest jednostką o uznanej pozycji w nauce, opiniotwórczą i doradczą, realizującą interdyscyplinarne badania społeczne dotyczące rozwoju obszarów wiejskich w poczuciu etycznej i społecznej

---

Prof. dr hab. Maria Halamska, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Zakład Socjologii Wsi, ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa, e-mail: m.k.halamska@uw.edu.pl, ORCID: 0000-0003-4133-9935, członek Rady Programowej Konferencji Jubileuszowej 50-lecia IRWiR PAN; **dr Elwira Wilczyńska**, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Zakład Socjologii Wsi, ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa, e-mail: ewilczynska@irwirpan.waw.pl, ORCID: 0000-0001-9736-4764, sekretarz Konferencji Jubileuszowej 50-lecia IRWiR PAN.

Utwór dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe.
[Creative Commons CC BY 4.0.](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

odpowiedzialności, otwartą na otoczenie i przyjazną pracownikom. Instytut jest placówką małą, ale podejmuje wiele kluczowych kwestii rozwoju obszarów wiejskich. IRWiR to także sukcesy i awanse pracowników, relacje, jakie buduje z innymi instytucjami, to wpływ jego analiz na poprawę dobrobytu wsi, zmiany polityk rozwoju, w tym szczególnie polityki rolnej. Bez tego – jak kontynuowała Dyrektor – nie byłoby IRWiR-u, jedynej w kraju jednostki o takim profilu badawczym. Stąd współpracą z Instytutem zainteresowanych jest wiele organizacji w kraju i za granicą. Zostało to udokumentowane w zaprezentowanej *Księdze Jubileuszowej IRWiR PAN*, stanowiącej bogato ilustrowane fotografiami i materiałami archiwalnymi *résumé* półwiecznej działalności Instytutu. Prezentacji książki jubileuszowej towarzyszyła także projekcja krótkiego filmu okolicznościowego, na który złożyły się archiwalia z zasobów IRWiR PAN i Polskiego Radia oraz materiał współczesny przeplatany wypowiedziami prof. Marka Kłodzińskiego, Dyrektora IRWiR PAN w latach 1997–2008, i obecnej Dyrektor Moniki Stanny.

Zwyczajowym elementem protokołu jubileuszowych uroczystości jest wręczanie odznaczeń pracownikom zasłużonym dla instytucji. Odznaczeniami państwowymi, za zasługi w działalności na rzecz rozwoju obszarów wiejskich uhonorowani zostali: Srebrnym Krzyżem Zasługi – dr hab. Adam Czarnecki, dr hab. Sławomir Kalinowski i dr hab. Monika Stanny; Brązowym Krzyżem Zasługi – dr Anna Rosa. Za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej odznaczeni zostali Medalem Złotym za Długoletnią Służbę – Ewa Chałupczak, dr Mirosław Drygas, mgr Wanda Pszczołkowska; Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę – inż. Radosław Hoffmann i dr hab. Katarzyna Zawalińska.

Prezes i Prezydium Polskiej Akademii Nauk uhonorowali prof. Marię Halamską Medalem Polskiej Akademii Nauk za szczególne zasługi dla rozwoju nauki polskiej i światowej, związane ze społeczną rolą nauki, oraz prof. Marie-Claude Maurel z École des Hautes Études en Sciences Sociales w Paryżu – Medalem im. Mikołaja Kopernika za wybitne osiągnięcia naukowe, przyznawanym wyłącznie cudzoziemcom legitymującym się dużym wkładem w rozwój polskiej nauki.

Honorowe Odznaki „Zasłużony dla Rolnictwa” przyznane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi otrzymali: dr hab. Paweł Chmieliński, dr Michał Dudek, dr Jakub Jasiński, dr hab. Sławomir Kalinowski, mgr Łukasz Komorowski, dr Vitaliy Krupin, dr hab. Arkadiusz Ptak, dr Anna Rosa, dr Ruta Śpiewak i dr hab. Katarzyna Zawalińska.

Końcowym fragmentem pierwszej części konferencji były gratulacje i życzenia dla Jubilata. W imieniu własnym i reprezentowanej instytucji przekazali je: dr Dominik Rozkrut, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego; Jan Krzysztof Ardanowski, Przewodniczący Rady ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP, były Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Ryszard Bartosik, Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Maria Fajger, Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa; prof. Andrzej Szablewski, Dyrektor Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN; dr hab. Grzegorz Marzec, Dyrektor Instytutu Badań Literackich PAN; dr hab. Marek Więckowski w imieniu Dyrektora Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego PAN; dr inż. Sylwia Łaba, Dyrektor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB; prof. Mariusz Matyka, Zastępca Dyrektora Instytutu Upraw i Nawożenia PIB w Puławach; dr Adam Tański w imieniu Prezesa Fundacji „Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej”; prof. Walenty Poczta, Dziekan Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu; prof. dr hab. Janusz Adamowski, Dziekan Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego; dr hab. inż. Jerzy Korczak, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Politechniki Koszalińskiej; dr hab. Ryszard Kata, Dyrektor Instytutu Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego; dr hab. Wojciech Kniec w imieniu Dyrektora Instytutu Socjologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; dr hab. Anna Matuszczak, Kierownik Katedry Makroekonomii i Gospodarki Żywnościowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu; dr hab. Wioletta Kamińska, Kierownik Zakładu Geografii Społeczno-Ekonomicznej Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach; dr hab. Renata Marks-Bielska z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Pani Dyrektor poinformowała także, że listy gratulacyjne na jej ręce skierowali również: Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych prof. Gertruda Uścińska; Przewodnicząca Komitetu Nauk Demograficznych PAN prof. Elżbieta Gołata; Rektor Politechniki Koszalińskiej dr hab. Danuta Zawadzka; były Dyrektor IBL PAN prof. Mikołaj Sokołowski; Prezes Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej Krzysztof Podhajski oraz prof. Marie-Claude Maurel z École des Hautes Études en Sciences Sociales w Paryżu.

Drugą część konferencji aktywnie moderowała Dyrektor Stanny. Przypomniała, że historia IRWiR to ponad 300 pracowników, którzy przez 50 lat pracowali w nim dłużej lub krócej. To stacje badawcze w Toruniu, Płocku i Krakowie. To dziesiątki konferencji, seminariów i nieformalnych spotkań. Wreszcie – setki publikacji i ważne badania, w których reinterpretowano przeszłość i zadawano pytania o przyszłość polskiej wsi. W szkicach *Gdy myślę IRWiR...*, opublikowanych w *Księdze Jubileuszowej IRWiR PAN*, wiele miejsca poświęcono ludziom Instytutu. Zapraszając prof. Marka Kłodzińskiego do przedstawienia sylwetek tych najważniejszych, prof. Stanny rozpoczęła od prezentacji osoby samego referenta. Prof. Kłodziński od 1964 r. jest związany z Polską Akademią Nauk; najpierw jako doktorant w Komitecie Badań Rejonów Uprzemysławianych, a następnie w Zakładzie Badań Rejonów Uprzemysławianych, jako adiunkt, a później jako

pracownik utworzonego w 1971 r. Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. Jest więc dla nas „instytutowym ojcem założycielem”. Łączy w sobie wiele umiejętności niezwykle cenionych w środowisku naukowym. Poza wykonywaniem pracy badacza Profesor był znakomitym organizatorem, dyrektorem IRWiR PAN przez 11 lat, który wyprowadził Instytut z zapaści finansowej na prostą wznoszącą się, odbudowując potencjał badawczy, w tym odmładzając kadre i przeprowadzając reorganizację.

Prof. Marek Kłodziński, mówiąc o „ludziach Instytutu”, wspomniął założyciela Instytutu, prof. Dymę Gałaja, który potrafił łączyć działalność naukową i polityczną z korzyścią zarówno dla kierowanej przez siebie jednostki, jak i poszczególnych jej pracowników, co – biorąc pod uwagę specyfikę czasów, w jakich Instytut ugruntowywał swoją pozycję – miało niebagatelne znaczenie. Wiele uwagi poświęcił pierwszym pracownikom naukowym Instytutu: dr. hab. Markowi Ignarowi, dr. hab. Markowi Muszyńskiemu, prof. Tadeuszowi Hunkowi, prof. Mikołajowi Kozakiewiczowi, prof. Izasławowi Frenklowi, a także dwóm pierwszym wicedyktorom IRWiR PAN: prof. Augustynowi Wosiowi i mgr. Marianowi Brzósce. W swoim wystąpieniu przywołał znacznie więcej osób, które w ciągu ostatnich 50 lat wniosły swój wkład w rozwój Instytutu, nie pomijając przy tym pracowników administracyjnych ani młodej kadry naukowej. Wspomnienia prof. Kłodzińskiego, który z Instytutem związany jest od początku jego istnienia, nie były pozbawione rysu osobistego, oddawały koleżeński charakter – niejednokrotnie bardzo bliskich – relacji łączących pracowników tej jednostki.

Jubileusz to także dobry czas na podsumowanie pięciu dekad naukowych badań w Instytucie na temat zachodzących na wsi zmian społecznych oraz wynikającej z nich eksperckiej pracy na rzecz praktyki gospodarczej. Badań reprezentujących integralne podejście do zagadnień wsi i rolnictwa, łącznie traktujących uwarunkowania społeczne, kulturowe, ekonomiczne i przestrzenne procesów rozwojowych. Badań, w których wieś jest traktowana jako ważny wyznacznik zmian w całym społeczeństwie. Tego trudnego zadania przedstawienia nurtów badawczych i osiągnięć naukowych Instytutu – podjęła się prof. Maria Halamska.

Osią kompozycyjną swojej wypowiedzi prelegentka uczyniła „ciekawe czasy”, tj. okoliczności polityczne, gospodarcze i społeczne stanowiące ramę dla działalności pracowników Instytutu, definiujące najistotniejsze problemy badawcze, a także sposoby ich interpretacji. Do głównych osi organizujących prowadzone w IRWiR PAN badania autorka zaliczyła rozwój, rolnictwo i wieś, których desygnaty w ciągu 50 lat się zmieniały. Przekształcały się także sposoby naukowej analizy i naukowe paradygmaty. Swój wywód prof. Halamska zakończyła retorycznym pytaniem o to, czy Instytut i jego badacze dobrze wykorzystali szanse, jakie dawało niełatwe naukowe „życie w ciekawych czasach”.

Charakteryzując głównych referentów drugiej sesji, Dyrektor Stanny sięgnęła po przykład jednego z projektów, którym kierowała (nazywając go czule „projektem-dzieckiem”), a był to projekt „Sto lat rozwoju polskiej wsi”¹. Stwierdziła ona, że występujący w drugiej sesji referenci odegrali istotną rolę w tym projekcie. Bez prof. Jerzego Wilkina w ogóle by się on nie rozpoczął, gdyż to razem z nim prof. Stanny stworzyła matrycę problemów i zadań w tym interdyscyplinarnym przedsięwzięciu. Bez prof. Kłodzińskiego projekt ten – z powodu braku środków – nie zostałby zrealizowany, gdyż to on dopingował do poszukiwania środków finansowych. A bez prof. Halamskiej projekt by się nie skończył. Profesor bowiem nie tylko pilnowała harmonogramu, dyscyplinowała wszystkich w pracach nad trzynomową monografią, lecz także przede wszystkim napisała syntezę, która w 2021 r. została uznana przez *Politykę* za najlepszą historyczną monografię naukową roku 2020. „To była ogromna przygoda naukowa w doborowym towarzystwie” – zakończyła Dyrektor Stanny.

Prof. Jerzy Wilkin swój jubileuszowy wykład poświęcił „Aksjologii polityki rozwoju obszarów wiejskich”, wskazując kierunek dalszych badań Instytutu. Jest to problematyka bardzo ważna, jednak niedostatecznie dotychczas zbadana i opisana. W ekonomii pozwala ona nie tylko na poznawanie rozwoju świata, ale też na mówienie o sposobach jego zmieniania w pożądanym kierunku. Ze względu na złożoność zjawiska, jakim jest rozwój obszarów wiejskich, diagnoza i próba ukształtowania właściwej polityki w tym zakresie wymaga wykorzystania podejścia interczy transdyscyplinarnego. Referent skonstatował, że w Polsce nie istnieje polityka rozwoju obszarów wiejskich. Są tylko nieskoordynowane i niespójne „okruchy” tej polityki. Rozwój obszarów wiejskich zależy od wielu polityk, w tym zwłaszcza rolnej i regionalnej; „jakiej zatem aksjologii potrzebuje ta polityka” – pytał referent. W realizacji polityki aksjologia poprzedza wizję, a ta – strategię. Bez jasnego przedstawienia aksjologii strategia i polityka są zawieszona w próżni, zarówno semantycznej, jak i prakseologicznej.

W drugim panelu tej części konferencji, prowadzonym przez Zastępcę Dyrektora, dr. hab. Adama Czarneckiego, młodzi pracownicy Instytutu zaprezentowali krótkie sprawozdania z „Pięciu debat na 50-lecie IRWiR PAN” – serii dyskusji poświęconych wybranym aspektom wkładu wsi i rolnictwa we współczesne oblicze kraju, które odbyły się w roku akademickim 2021/2022 w Sali Okrągłego Stołu w Pałacu Staszica². Dr Elwira Wilczyńska przedstawiła streszczenie pierwszej

---

¹ Projekt „Ciągłość i zmiana – sto lat rozwoju wsi i rolnictwa Polski. Współpraca interdyscyplinarna nauk humanistycznych i społecznych na rzecz dialogu środowiskowego” realizowany w latach 2018–2020. Jego efektem jest seria publikacji licząca dziewięć tomów.

² Omówienie tych debat zob.: E. Wilczyńska, A. Pawłowska, M. Dudek, V. Krupin, Ł. Komorowski (2022). Pięć debat na pięćdziesięciolecie Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk – relacja młodych badaczy. *Wies i Rolnictwo*, 2 (195), 147–158.

debaty z 4 października 2021 r. zatytułowanej „W poszukiwaniu źródeł teraźniejszości”; jako druga zabrała głos dr Aleksandra Pawłowska, relacjonująca debatę o nazwie „Zmiany jakości rządzenia w Polsce”, która odbyła się 28 marca 2022 r., trzeci prelegent, dr Michał Dudek, zdał sprawę z debaty pt. „WPR 2030 – co dalej z polskim rolnictwem?”, do której doszło 23 maja 2022 r., a dr Vitaliy Krupin przedstawił skrót debaty z 30 maja 2022 r., która odbyła się pod nazwą „Energia wsi. Transformacja czy rewolucja?”. Panel zakończyło wystąpienie mgr. Łukasza Komorowskiego przedstawiającego główne wnioski z debaty pt. „Polska wieś 2044. Wizja rozwoju”, która miała miejsce 6 czerwca 2022 r. Zaproszeni do dyskusji goście podjęli próbę odpowiedzi na pytanie o możliwe scenariusze rozwoju wsi w perspektywie 40 lat od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Na zakończenie konferencji Dyrektor Monika Stanny podsumowała drogę przemian, jaką przeszedł Instytut w ostatnich sześciu latach. Zmiany, jakie zaszły w tym czasie, wyrwały IRWiR z dołka zapaści, na którą złożyło się utracenie na dwa lata (do 2015 r.) praw do nadawania stopnia doktora w dziedzinie ekonomii i utrata w 2017 r. kategorii A. Z tego dołka wiodła już tylko jedna możliwa droga: do góry!

Ta droga do góry składa się z trzech ścieżek: kadrowej, projektowej i finansowej. Rewolucja kadrowa nastąpiła od razu i w jej efekcie, do teraz diametralnie zmieniły się:

- proporcje między pracownikami naukowymi i administracyjnymi: w 2016 r. na jednego pracownika administracyjnego przypadało półtora pracownika naukowego, w 2021 r. – trzech (zmniejszenie liczby pracowników administracji z 15 do 8 osób, zatem o połowę);
- potencjał liczebny pracowników naukowych: tzw. liczba N wzrosła z 23 do 32 i wszyscy pracują w Instytucie na tzw. pierwszym etacie;
- struktura pracowników naukowych: w 2016 r. na jednego samodzielnego pracownika naukowego przypadało 0,7 młodszego pracownika, w 2021 r. – 1,4, a więc nastąpił wzrost o 100%;
- wiek pracowników: w konsekwencji znacznie spadła przeciętna wieku z 53 lat w 2016 r. do 45 w 2021 r.

Na swoje pięćdziesiąte urodziny Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, nie bacząc na ogólnopolski trend, odmłodził. „Odmłodzenie «irwiru» – jak powiedział prof. Witold Orłowski, członek Rady Naukowej IRWiR PAN, na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2021 r. – to bez wątplenia sukces, jaki trudno osiągnąć w dzisiejszych czasach jednostkom naukowym”.

Ów pięćdziesięciolatek ma więc duży potencjał naukowy, który pozwala mu realizować nie tylko zadania statutowe, lecz także liczne projekty, jak również reagować badawczo na nowe, niespodziewane problemy. Dyrektor IRWiR PAN przypominała w tym miejscu wkład dyrektorów seniorów, którzy dzięki realizacji

swojej wizji Instytutu próbowali rozwijać główne kierunki działań, wyznaczać droge wśród meandrów uwarunkowań zmian społecznych, politycznych, gospodarczych oraz uwarunkowań administracyjno-prawnych funkcjonowania instytutów Polskiej Akademii Nauk w systemie polskiej nauki. Byli to: Dyzma Gałaj (14 lat do 1985 r.), Józef Okuniewski (5 lat do 1991 r.), Maria Wieruszewska (6 lat do 1997 r.), Marek Kłodziński (11 lat, 1997–2008), Andrzej Rosner (4 lata do 2012 r.), Mirosław Drygas (4 lata do 2016 r.).

Zwieńczeniem Konferencji Jubileuszowej była uroczysta kolacja, na którą zaproszeni zostali wszyscy zgromadzeni goście.

* * *

Pro domo sua odnotować trzeba, że w konferencji Jubileuszowej w dniu 29 czerwca 2022 r. udział wzięli: prof. Jerzy Duszyński, Prezes Polskiej Akademii Nauk; prof. Stanisław Filipowicz i prof. Romuald Zabielski – Wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk; prof. Andrzej Buko, Dziekan Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN; Jan Krzysztof Ardanowski, Przewodniczący Rady ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w latach 2018–2020; dr Barbara Fedyszak-Radziejowska, Doradca Prezydenta RP, były pracownik IRWiR PAN; posłowie IX kadencji Sejmu: Czesław Siekierski, Ryszard Wilczyński i Marek Zagórski, a także Ryszard Bartosik, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi; prof. Henryk Runowski, Przewodniczący Rady Naukowej IRWiR PAN i prof. Bogdan Klepacki, były Przewodniczący Rady Naukowej IRWiR PAN; dr Dominik Rozkrut, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego; Renata Calak, Dyrektor Departamentu Strategii Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej; Maria Fajger, Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa; Monika Rzepecka, Zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; Wiktor Szmulewicz, Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych; Małgorzata Gośniowska-Koła, Zastępca Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa; Dorota Zmarzłak, Członek Zarządu Związku Gmin Wiejskich, Stowarzyszenia Samorządów TAK dla Polski i wójt gminy Izabelin; prof. Jarosław Gołębiowski, Prorektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego; prof. Roman Sobiecki, Prorektor Szkoły Głównej Handlowej; prof. Agnieszka Siedlecka, Prorektor Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II; dr hab. Grzegorz Marzec, Dyrektor Instytutu Badań Literackich PAN; dr hab. Celina Nowak, Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych PAN; prof. Andrzej Szablewski, Dyrektor Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN; dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, Zastępca Dyrektora Instytutu Sławistyki PAN; dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, Zastępca Dyrektora Instytutu Sławistyki PAN; dr hab. Marek Więckowski, Zastępca Dyrektora Instytutu Geografii i Przestrzennego

Zagospodarowania PAN; dr inż. Sylwia Łaba, Dyrektor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB; prof. Mariusz Matyka, Zastępca Dyrektora Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; dr hab. Lech Mankiewicz, Przewodniczący Porozumienia Instytutów Naukowych PAN; Monika Szymańska, Prezes Zarządu Fundacji na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa; Justyna Duriasz-Bułhak, Członek Zarządu Fundacji Wspomagania Wsi; dr Adam Tański, Członek Kapituły Fundacji „Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej”, Minister Rolnictwa w latach 1991 i 2003; prezesi wydawnictw współpracujących z Instytutem: Alina Kuźmina, Prezes Grupy Cogito, prof. Jacek Raciborski, Prezes Wydawnictwa Naukowego Scholar i dr Adam Koziółek, Prezes Polskiego Wydawnictwa Rolniczego, a także współpracujący z IRWiR PAN przedstawiciele środowiska akademickiego z całego kraju oraz byli i obecni pracownicy Instytutu. Naszymi szczególnymi gośćmi byli naukowcy z Ukrainy, którzy w wyniku agresji militarnej Rosji emigrowali do Polski i tu w naszym Instytucie realizowali staże naukowe. Byli to: prof. Olena Borodina i dr Galina Trypolska z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, prof. dr hab. Iryna Gontareva z Charkowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Karazina, dr hab. Tetiana Hohol z Narodowego Uniwersytetu Lotniczego w Kijowie, dr hab. Oksana Sakal z Akademii Nauk Agrarnych w Kijowie i dr Sergij Yaromenko z Uniwersytetu Ekonomicznego w Odessie.

